

надаваних публічними органами влади послуг, продовження впровадження електронного уряду.

Висновки. Отже, подолання корупції в цілому в країні може призвести до зміни свідомості населення щодо медичної корупції, яка закладена радянськими стереотипами у свідомість населення, котрі необхідно викориняти.

Ми вважаємо, що необхідно створювати незалежну та ефективну судову систему, забезпечувати прозорість та підконтрольність використання коштів, які спрямовані на фінансування сфери охорони здоров'я.

Список використаних джерел

1. Білик О. І., Новікова О. В. Обґрунтування шляхів подолання корупції у сфері охорони здоров'я. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1008>.

2. No to corruption (2013), «Policy Paper on corruption in the public procurement of drugs in 2012-2013», available at: <http://nikorupciji.org/2013/06/20/analitchna-zapyska-z-pryvodu-faktiv-koruptsiji-pry-zdijsnenni-derzhavnyh-zakupivel-likarskyh-zasobiv-v-2012-2013-rr/>, (Accessed 20 June 2013).

3. Glavcom (2016), «Pharmaceutical mafia against the reforms. Where does medicine, purchased by the state, disappear? «available at: <http://glavcom.ua/publications/farmaceutichna-mafiya-proti-reform-kudiznikayut-liki-zakupleni-derzhavoyu--356624.html>, (Accessed 14 June 2016).

4. Wikipedia (2016), «Ukraine remains most corrupt country in Europe – Transparency International «available at: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%BE%D1%80%D1%83%D0%BF%D1%86%D1%96%D1%8F_%D0%B2_%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%B%D1%96#cite_note-3, (Accessed 3 December 2014).

5. Transparency International (2016). «Transparency International Corruption Perceptions Index 2007 Table «available at: <http://www.transparency.org/research/cpi/overview>.

Стрільців Олександр Михайлович,
уповноважений з антикорупційної
діяльності Національної академії внутрішніх
справ, кандидат юридичних наук, старший
науковий співробітник

ПРОБЛЕМИ ПРИЙМАННЯ ТА РОЗГЛЯДУ ЗВЕРНЕНЬ ПРО КОРУПЦІЙНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про запобігання корупції» щодо викривачів корупції» від 17 жовтня 2019 року [1] були внесенні зміни у Розділ VIII «Захист викривачів» Закону України «Про запобігання корупції» [2], якими, зокрема, передбачається новий порядок отримання, реєстрації, розгляду й обліку повідомлень про можливі факти корупційних правопорушень і

правопорушень, пов'язаних з корупцією, а також інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» та відповідних антикорупційних програм. Крім того, новелою нового законодавства є значне розширення прав і гарантій захисту викривача.

Таким чином поряд із Законом України «Про звернення громадян» [3] з'явився паралельний порядок розгляду повідомлень, що потягло за собою конкуренцію певних норм.

Для початку, наведемо найбільш характерні відмінності положень законів України 1) «Про запобігання корупції» та 2) «Про звернення громадян» в частині приймання та розгляду повідомлень:

1. *Суб'єкт подання повідомлення:* у першому законі – викривач; у другому – люба особа.

2. *Порядок розгляд анонімних повідомлень:* у першому законі – розглядаються протягом 15 днів з можливістю продовжити розгляд ще на 15 днів; у другому законі – анонімні повідомлення не розглядаються.

3. *Терміни розгляду неанонімного повідомлення:* у першому законі максимальний термін складає 55 днів, у другому законі – 45 днів.

4. *Порядок інформування заявника:* у першому законі – декілька раз на різних етапах розгляду повідомлення; у другому законі – в кінці розгляду повідомлення.

5. *Наслідки щодо неналежного розгляду повідомлення:* у першому законі – застосовуються зовнішні канали зв'язку; у другому – скарга на рішення, що оскаржувалось, може бути подана до органу або посадовій особі вищого рівня протягом *одного року* з моменту його прийняття, але не пізніше *одного місяця* з часу ознайомлення громадянина з прийнятим рішенням. Скарги, подані з порушенням зазначеного терміну, не розглядаються.

6. *Наслідки за неналежний розгляд повідомлення:* у першому законі – відповідальність за ст. 172⁹ «Невжиття заходів щодо протидії корупції» Кодексу України про адміністративне правопорушення[4]; у другому законі – за ст. 212³ «Порушення права на інформацію та права на звернення» Кодексу України про адміністративне правопорушення – за незаконну відмову у прийнятті та розгляді звернення, інше порушення Закону України «Про звернення громадян».

7. *Порядок перевірки повідомлення про корупцію:* в першому законі – проведення службової перевірки; в другому законі – службова перевірка не обов'язкова.

8. *Результати розгляду повідомлення:* у першому законі – а) у разі підтвердження викладеної у повідомленні інформації про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» керівник відповідного органу вживає заходів щодо припинення виявленого порушення, усунення його наслідків та притягнення винних осіб до дисциплінарної відповідальності, а у випадках виявлення ознак кримінального або адміністративного правопорушення також інформує спеціально уповноваженого суб'єкта

у сфері протидії корупції; б) У разі якщо отримана інформація стосується дій або бездіяльності керівника відповідного органу або юридичної особи, до якого (якої) надійшла інформація, така інформація без проведення попередньої перевірки у триденний строк надсилається до НАЗК, що визначає порядок подальшого розгляду такої інформації; у другому законі – а) скасовувати або змінювати оскаржувані рішення у випадках, передбачених законодавством України, якщо вони не відповідають закону або іншим нормативним актам, невідкладно вживати заходів до припинення неправомірних дій, виявляти, усувати причини та умови, які сприяли порушенням; б) забезпечувати поновлення порушених прав, реальне виконання прийнятих у зв'язку з заявою чи скаргою рішень; в) письмово повідомляти громадянина про результати перевірки заяви чи скарги і суть прийнятого рішення; г) вживати заходів щодо відшкодування у встановленому законом порядку матеріальних збитків, якщо їх було завдано громадянину в результаті ущемлення його прав чи законних інтересів, вирішувати питання про відповідальність осіб, з вини яких було допущено порушення, а також на прохання громадянина не пізніш як у місячний термін довести прийняте рішення до відома органу місцевого самоврядування, трудового колективу чи об'єднання громадян за місцем проживання громадянина;

Вказані вище відмінності двох законів України засвідчує, що Закон України «Про запобігання корупції» має більш врегульовану процедуру реагування під час розгляду повідомлень про корупцію та відповідні санкції за неналежні дії керівника юридичної особи чи інших осіб під час розгляду таких повідомлень. Як наслідок, для осіб, які не бажають запобігати та протидіяти корупційним правопорушення у певному органі (юридичній особі), доцільно розглядати повідомлення про корупційні правопорушення в рамках Закону України «Про звернення громадян», а не Закону України «Про запобігання корупції».

Перше проблемне питання виникає на стадії реєстрації, а саме хто є суб'єктом повідомлення: викривач чи інша особа. Як зазначалося вище, суб'єктом повідомлення про корупцію відповідно до норм Закону України «Про запобігання корупції» є лише викривач, під яким у статті першій вказаного закону розуміється – фізична особа, яка за наявності переконання, що інформація є достовірною, повідомила про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень вказаного Закону (далі – корупційне правопорушення), вчинених іншою особою, якщо така інформація стала їй відома у зв'язку з її трудовою, професійною, господарською, громадською, науковою діяльністю, проходженням нею служби чи навчання або її участю у передбачених законодавством процедурах, які є обов'язковими для початку такої діяльності, проходження служби чи навчання.

Таким чином, відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» підлягають лише ті повідомлення (анонімні та неанонімні), які повідомляє викривач. Всі інші повідомлення про корупцію – в порядку, передбаченому Законом України «Про звернення громадян».

У зв'язку з викладеним виникають наступні проблемні питання:

– за якою процедурою реєструвати (Закон України «Про запобігання корупції» чи Закон України «Про звернення громадян») неанонімні повідомлення про корупційні правопорушення, коли недостатньо інформації про суб'єкта, який надає інформацію, та визначити його статус – він є викривачем або ні;

– за якою процедурою реєструвати (Закон України «Про запобігання корупції» и Закон України «Про звернення громадян») анонімні повідомлення про корупційні правопорушення, коли невідомий суб'єкт, який надає інформацію;

Таким чином, повідомлення особи, яка не являється викривачем, розглядаються в порядку Закону України «Про звернення громадян» з відповідними правовими та організаційно-управлінськими наслідками.

Список використаних джерел

1. Про внесення змін до Закону України «Про запобігання корупції» щодо викривачів корупції: Закон України від 17 жовтня 2019 р. № 198-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 50. Ст. 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/198-20#n32>.

2. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1700-VII. *Відомості Верховної Ради*. 2014. № 49. Ст. 2056. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.

3. Про звернення громадян: Закон України від 02 жовтня 1996 р. № 393/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 47. Ст. 256. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-вр>.

4. Кодекс України про адміністративні правопорушення : прийнятий 7 грудня 1984 р. *Відомості Верховної Ради Української РСР*. 1984. додаток до № 51. Ст. 1122. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.

Сухачов Олексій Олександрович,
в.о. директора Державного бюро
розслідувань, доктор юридичних наук;
Тарасюк Анатолій Васильович,
керівник управління Державного бюро
розслідувань, кандидат юридичних наук

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

Впродовж тривалого часу корупція залишається однією з найбільш актуальних проблем України і є темою круглих столів, дебатів як для української, так і для міжнародної спільноти. Очевидні проблеми викликані високим рівнем хабарництва та зловживання. Відбувається руйнація системи цінностей суспільства, тотальна недовіра до органів державної влади, що призводить до негативних наслідків, збільшуючи нерівність та уповільнюючи зростання доходів населення. Реформування правоохоронних органів України, створення нових правозастосовних підрозділів, удосконалення існуючої нормативно-